

KVALITETSDEKLARATION

Årsbokslut finansiella företag

Ämnesområde

Finansmarknad

Statistikområde

Finansiella företag utom försäkringsföretag

Produktkod

FM0402

Referenstid

2020

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	5
1.2.4 Redovisningsgrupper	5
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	6
2.2.5 Bearbetning	6
2.2.6 Modellantaganden	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	6
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	7
4.3 Presentation	7
4.4 Dokumentation	7
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	7
5.1 Jämförbarhet över tid	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	10
D Uppgiftsskyldighet	10
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistik för kreditinstitut och värdepappersbolag tas fram årligen med syfte att visa finansiell ställning och resultat för finansiella företag. Statistiken presenterar balans- och resultaträkningar sektorfördelat över tid. Statistiken används både internt på SCB, av andra myndigheter och externa parter.

Finansinspektionen, Riksbanken och SCB samarbetar om finansmarknadsstatistiken. Finansinspektionen är statistikansvarig myndighet för den officiella statistiken. Den publiceras av SCB.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistikens användare är:

SCB:s finans- och nationalräkenskaper. Resultat- samt balansposter för underlag till beräkningar.

Finansinspektionens tillsynsverksamhet; underlag till belysning/publicering av institutens ställning och resultat.

Riksbankens publicering och uppföljning av institutens utveckling.

Underlag till analyser för aktörer på olika marknader inkl. instituten själva.

Underlag till Utredare/forskare/studenter, utredningar mm.

1.2 Statistikens innehåll

De målstorheter som redovisas är Finansiella bolagens årsbokslut, balans- och resultaträkning.

1.2.1 Objekt och population

Totalundersökning att belysa finansiella bolagens ställning i Sverige. Målpopulationen och intressepopulationen är desamma. Målpopulationen består av samtliga banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag.

Målobjekt är det enskilda institutet som ingår i populationen. Observations- och målobjekt stämmer väl överens.

Statistiken presenteras i SSD (Statistikdatabasen) samt i tabellform. I SSDn visas typ av finansinstitut, kontopost samt år. I tabellen presenteras vissa typer av finansiella bolagens viss finansiell ställning.

Typ av finansinstitut i de två tabellerna (resultaträkning samt balansräkning) i SSD: Finansiella bolag totalt, banker totalt, bankaktiebolag, utlandsägda bankfilialer i Sverige, sparbanker, kreditmarknadsföretag totalt, bostadsinstitut, företagsinstitut, övriga kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag.

Typ av institut i Excel tabellen är banker, kreditmarknadsföretag samt värdepappersbolag.

1.2.2 Variabler

Variablerna nedan är de som presenteras i SSD.

RESULTATRÄKNING

- Ränteintäkter
- Leasingintäkter
- Räntekostnader
- Erhållna utdelningar
- Provisionsintäkter
- Provisionskostnader
- Nettoresultat av finansiella transaktioner
- Övriga rörelseintäkter
- Summa intäkter
- Allmänna administrationskostnader
- Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar
- Övriga rörelsekostnader
- Summa kostnader före kreditförluster
- Resultat före kreditförluster
- Kreditförluster netto
- Värdeförändring övertagen egendom
- Nedskrivning av finansiella anläggningstillgångar inkl. återföringar
- Rörelseresultat
- Extraordinära intäkter
- Extraordinära kostnader
- Resultat intjänat före förvärv
- Bokslutsdispositioner
- Skatt
- Årets resultat
- Utdelning från koncernföretag; varav post till "Erhållna utdelningar"

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

- Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker
- Belåningsbara statskuldförbindelser
- Utlåning till kreditinstitut
- Utlåning till allmänheten
- Obligationer och andra räntebärande värdepapper
- Aktier och andelar övriga (som ej ingår i nästföljande två rader)
- Aktier och andelar i intresseföretag
- Aktier och andelar i koncernföretag
- Immateriella anläggningstillgångar
- Materiella tillgångar
- Övriga tillgångar
- Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- Summa tillgångar

SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL

- Skulder till kreditinstitut
- In- och upplåning från allmänheten
- Emitterade värdepapper mm.
- Övriga skulder
- Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
- Avsättningar
- Efterställda skulder
- Obeskattade reserver
- Eget kapital
- Summa skulder, avsättningar och eget kapital

Värdena nedan är dem som presenteras i Excel tabellen:

Balansomslutning, räntenetto, provisionsnetto, rörelseresultat, utdelningar från koncernföretag, kreditförluster samt kreditförluster i förhållande till balansomslutning.

Intresse- och observationsvariablerna stämmer överens med målvariablerna.

För en beskrivning av hur målvariablerna konstrueras utifrån observationsvariablerna, se dokumentationen i SCB:s mikrodataregister (MetaPlus) samt den fullständiga versionen av blanketten på Finansinspektionens webbplats www.fi.se.

1.2.3 Statistiska mått

Insamling sker i tkr och presentation i mkr och i procent.

1.2.4 Redovisningsgrupper

I Statistikdatabasen finns Uppgifter fr.o.m. år 1996 t.o.m. år 2019.

I databasen presenteras aggregat för banker, bankaktiebolag, utlandsägda bankfilialer i Sverige, sparbanker, kreditmarknadsföretag, bostadsinstitut, företagsinstitut, övriga kreditmarknadsföretag (f d finansbolag) och värdepappersbolag.

1.2.5 Referenstider

Resultaträkningar avser i princip kalenderåret 2020 och balansräkningar ställning per den 31 december 2020. Vissa bolag kan ha brutet räkenskapsår.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Inför den slutliga redovisningen granskas primärmaterialet mot reviderade årsbokslut för större institut (gäller ej värdepappersfonderna). Årsboksluten för denna typ av företag undergår ansenliga kontroller av bland annat revisorer varför tillförlitligheten kan bedömas som hög. Att undersökningen är en totalundersökning bidrar också till att tillförlitligheten bedöms som hög. Inför publicering sker bl.a. summerings- och rimlighetskontroller och kontroller mot annan publicering, t.ex. Riksbankens finansmarknadsstatistik (FMR). Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Under den här perioden har SCB inte kunnat observera några förändringar i tillförlitligheten i Finansiella företag, årsbokslut.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken. Undersökningen är en totalundersökning där samtliga banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag undersöks.

2.2.2 Ramtäckning

Finansinspektionen tillhandahåller förteckningar årsvis över de finansiella företag som undersökningen ska avse, då undersökningen är en totalundersökning stämmer målpopulationen med rampopulationen och varken över- eller undertäckning förekommer. Ramen för undersökningarna utgörs av samtliga banker, kreditmarknadsföretag och värdepappersbolag som har tillstånd från Finansinspektionen, och avspeglar läget per den 31 december 2019.

Det finns inga kända brister i dessa förteckningar, dvs. ingen under- eller övertäckning förekommer.

2.2.3 Mätning

Lämnade uppgifter regleras bl.a. i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25). Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter återfinns i FFS 2014:14. Metoderna bör leda till en hög tillförlitlighet på statistiken.

2.2.4 Bortfall

Insamlingen styrs av Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter vilket gör att bortfall (även partiellt bortfall) inte förekommer.

2.2.5 Bearbetning

Primäruppgifterna insamlas elektroniskt. Konsistenskontroller görs inom respektive blankett. Inkomna uppgifter granskas, inkl. granskning mot årsredovisningar för större institut, kontakt tas vid behov med uppgiftslämnaren. Indatafel av mindre betydelse kan förekomma t.ex. att belopp placeras på fel rad i specifikationer. Konsekvenserna av detta bör vara mycket små på statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

Förekommer ej.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas. Revideringar förekommer när granskningsarbetet konstaterar fel vid tidigare rapporter.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken publiceras ca 5 månader efter revideringsperiodens slut.

3.2 Frekvens

Kvartalsvis insamling avseende kvartalsdata och årlig publicering.

3.3 Punktlighet

Statistiken publiceras i enlighet med planerad publicering och hittas i publiceringskalendern för Sveriges officiella statistik på SCB:s webbplats, <https://www.scb.se/hitta-statistik/publiceringskalendern/>

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Via SCB:s webbsida (www.scb.se); Statistikdatabasen, ämnesområdet, Finansmarknad, Finansiella företag förutom försäkringsföretag, Finansiella företag årsbokslut. Uppgifter för åren 1996-2019.

T.o.m. årgång 2003: SM Finansiella företag – Årsbokslut – Kreditinstitut och värdepappersbolag - Preliminär redovisning, FM 38. SM:et publicerades även som webb-SM som pdf-fil på www.scb.se och Årsboken Finansiella företag, FM 06. Årsboken är även tillgänglig som pdf-fil på www.scb.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Specialbearbetningar kan beställas enligt fastställd taxa.

4.3 Presentation

Tabeller som redovisas både på engelska och på svenska.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet dokumenteras i denna Kvalitetsdeklaration samt i Statistikenframställning på SCB:s webbplats www.scb.se/FM0402.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Fr.o.m. 1991 redovisas inte längre "reservering för befarade kreditförluster" som en särskild skuldpost i balansräkningen. I stället avdras reserveringen ifrån utlåningen vilket innebär att såväl utlåningen som balansomslutningen påverkats. Bildandet av stödbanker 1992 har påverkat kreditstockar som lyfts över från bankerna till finansbolag och omvänt.

Fr.o.m. 1991 års bokslut har samma blankett använts för banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag.

T.o.m. år 1995 har redovisningen skett enligt äldre redovisningsstandard vilket innebär att redovisningen ej skett enligt Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL). Innebörden av de viktigaste förändringarna i den nya lagstiftningen som kom att gälla fr.o.m. 1996 för finansiella företag var:

- möjlighet gavs till värdering till verkligt värde för överlåtbara värdepapper klassificerade som omsättningstillgångar

- tidigare trading- och investment portföljer omklassificerades till finansiella omsättnings- och anläggningstillgångar och uppdelades på posterna "Belåningsbara statsskuldförbindelser mm" samt "Obligationer och andra värdepapper"
- bruttoredovisning av positiva respektive negativa värden på derivatinstrument
- affärsdagsredovisning av transaktioner på penning- och obligationsmarknaden
- omfattande omstrukturering av resultat- och balansräkningsposterna.

Det bör vidare noteras att:

- posten "Utlåning till allmänheten" inkluderar fr.o.m. 1996 fordringar på Riksgäldskontoret och försäkringsbolag
- posten "Utländska banker" särredovisas inte längre utan har fr.o.m. 1996 ersatts med posten "Utländska kreditinstitut".

År 2005 påbörjade instituten en successiv övergång till IFRS-anpassad redovisning. Denna övergång skulle vara klar 2007. Noterade bolag måste i sin koncernredovisning tillämpa fullständig IFRS redan fr.o.m. 2005.

Under 2005 och 2006 fanns dock möjlighet att under vissa förutsättningar fortsätta att tillämpa äldre redovisningsregler i juridiska enheter. Detta innebär att det under dessa två år förelåg en situation med flera parallella regelverk. Under 2006 har bl.a. följande regelverk kunnat påverka redovisningen: FFFS 2002:22 och FFFS 2005:33.

Finansinspektionen hade till räkenskapsåret 2007 ytterligare anpassat föreskriften till internationella redovisningsstandarder genom Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2006:16) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Genom Finansinspektionen föreskrifter och allmänna råd FFFS (2008:25), som gäller fr.o.m. 2009, men får tillämpas även 2008 sker ytterligare anpassning till internationella redovisningsstandarder liksom nya hänvisningar till Rådet för finansiell rapporterings rekommendationer och uttalande. Dessa ersätter de tidigare specifika hänvisningarna till Redovisningsrådet numera upphävda rekommendationer och uttalande.

I enlighet med Finansinspektionens allmänna råd tillämpas i juridiska personer s.k. lagbegränsad IFRS fr.o.m. 2007. Det innebär att de internationella redovisningsstandarder och tolkningar av dessa standarder som antagits av EU har tillämpats i den utsträckning som det är möjligt inom ramen för nationella lagar och föreskrifter samt sambandet mellan redovisning och beskattning.

EU har med anledning av finanskrisen på mycket kort tid under oktober 2008 godkänt ett tillägg till IAS 39 och IFRS 7 som gäller omklassificering av finansiella instrument. Dessa tillägg kan även tillämpas i juridisk person och innebär i korthet att företag under vissa villkor kan omklassificera finansiella instrument som för närvarande redovisas i kategorin finansiella tillgångar som innehas för handel. Tillägget gäller inte derivat och finansiella instrument som bestämts till verkligt värde via resultaträkningen. Syftet med denna ändring är att de finansiella instrument som omklassificerats inte längre värderas till verkligt värde. Det var i första hand finansiella företag som var i behov av denna möjlighet.

Ett speciellt problem med denna typ av framställning är att de grupper som redovisas förändras över tiden, exempelvis genom att nya institut kommer till eller försvinner eller genom att institut ombildas från en instituttyp till en annan. Under senare år har exempelvis flera värdepappersbolag ombildats till banker och flera sparbanker ombildats till bankaktiebolag. Vid halvårsskiftet 2004 började en ny lagstiftning gälla för banker och kreditmarknadsbolag, lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Genom denna behövde ett antal kreditmarknadsbolag inte längre tillståndsplikt. Antalet kreditmarknadsbolag har härigenom minskat.

Utdelningsintäkter från koncernbolag har tidigare bidragit kraftigt till bankernas rörelseresultat. Av ett rörelseresultat på 74 mdkr år 2006 utgjorde utdelning från koncernföretag 49 mdkr. Under 2007 och 2008 uppgick rörelseresultatet för bankerna till 50 mdkr respektive 42 mdkr medan utdelningsintäkter från koncernbolag svarade för 25 mdkr respektive 24 mdkr. Utdelningsintäkter från koncernföretag har i vissa fall karaktären av rena vinstöverföringar och behöver inte ha någon direkt koppling till rörelseresultat. Posten "Utdelningsintäkter från koncernföretag" visas som en därav post till "Erhållna utdelningar" i Sveriges Statistiska Databaser (SSD).

I finanskrisens spår ökade kreditförlusterna för bankerna från 1 mdkr under 2007 till 9 mdkr 2008 och upp till 13 mdkr 2009.

From 2014 kv. 3 var nya poster införda i blanketten som inte påverkar jämförbarheten. Omläggning av Standarden för Svensk näringsgrens indelning, SNI koder har inte heller påverkat jämförbarheten i det publicerade materialet.

Från och med 2018 inför Finansinspektionen ändringar i redovisningsföreskrifterna om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, samt i rapporteringsföreskrifterna om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter (FFFS 2017:21) som är en följd av nya redovisningsregler för nedskrivning, klassificering och värdering av finansiella instrument (IFRS 9).

Under första kvartalet av 2020 började covid-19 spridas i Sverige och i världen. Pandemin påverkade samhället under resterande kalenderår 2020. Pandemin har inte haft någon påverkan på jämförbarheten av statistiken över tid.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Riksbankens finansmarknadsstatistik (FMR) redovisar uppgifter före eventuella bokslutsdispositioner till skillnad mot föreliggande årsstatistik.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Denna statistik innehåller bokslutsdispositioner. Den är därför inte fullt jämförbar med finansmarknadspublikation (FM5001) på uppdrag av Riksbanken.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Det finns inga brister i den numeriska överensstämmelsen mellan olika statistikvärden.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Tillhör (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § sekretesslagen (2009:400).

C Bevarande och gallring

SCB publicerar den färdiga statistiken och förvarar den färdiga statistiken i SCB:s databaser. Primärmaterial och de slutgiltiga observationsregistren arkivläggs i uppdragsgivarens arkiv, antingen hos Riksarkivet eller hos uppdragsgivaren.

Som förvarande myndighet ansvarar SCB för materialet så länge som det finns hos SCB. Förvaring av information hos SCB ska ske på arkivmässigt korrekt sätt. Förvaringsmediet/databärare (papper, arkivboxar etc.) ska uppfylla Riksarkivets tekniska krav.

För användandet av dessa data ska SCB anges som referens.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsinsamlingen regleras av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:21) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är ej EU-reglerad.

F Historik

Statistiken skall belysa kreditinstitutens och värdepappersbolagens finansiella ställning samt resultaten av institutens verksamhet på olika områden enligt boksluten.

Statistiken över bankaktiebolagen och sparbankerna samlades i en gemensam publikation Bankerna fr.o.m. 1988 efter att tidigare ha publicerats i separata publikationer. 1989 inarbetades i publikationen även statistiken över föreningsbankerna som tidigare producerades av Föreningsbankernas förbund. Publikationen Bankerna upphörde efter 1994. Bokslutsstatistiken för övriga finansiella företag, som fram till 1991 publicerades i separata statistiska meddelanden, samlades då tillsammans med ett sammandrag av bankstatistiken i publikationen Finansiella företag (FM06). Denna publikation upphörde fr.o.m. år 2004. Resultaten av undersökningen publiceras numera endast i Statistikdatabasen.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Finansinspektionen
Kontaktinformation	Box 7821, 103 97 Stockholm
E-post	Jens.Viklund@fi.se
Telefon	08-787 80 00